

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. május 11.

ROMÁN NEMZETISÉGI NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2020. május 11. 8:00

I. Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

I. ÎNTELEGEREA TEXTULUI *(Total 40 de puncte)*

Citiți cu atenție textul de mai jos și răspundeți la întrebări.

Utilizarea telefoanelor mobile în școli

Franța este prima țară care a anunțat că a interzis folosirea telefoanelor mobile în școli de către elevi, atât în ore cât și în pauze. Potrivit legislației franceze, elevii cu vârste de până la 15 ani nu vor mai avea voie să aducă la școală telefoanele inteligente sau tabletele pe care le dețin. Sau dacă au astfel de dispozitive asupra lor, sunt obligați să le țină oprite pe toată durata orelor de curs, inclusiv în pauze. Noile reguli sunt justificate prin nevoia de a înfrunța cu măsuri concrete dependența de smartphone, garantând totodată buna desfășurare a orelor de curs, oprind una dintre activitățile care distrage cel mai mult atenția. Din fericire, noua lege prevede și unele excepții, acceptând folosirea telefoanelor inteligente în scop educațional și de către persoanele handicapate, cu dizabilități. Mai mult, fiecare liceu va avea posibilitatea să-și impună propriile reguli, eventual mai permissive, pentru folosirea dispozitivelor conectate la internet.

Odată cu dezvoltarea tehnologică rapidă din ultimii ani, și în România, prezența telefoanelor în școli și utilizarea acestora în timpul orelor a devenit o obișnuință. Nu mai e șocant pentru niciun profesor să audă sunând din când în când un telefon, nici să-și vadă câte un elev stând cu privirea în jos, butonând, pe ascuns, telefonul. În unele școli este interzisă utilizarea acestora, iar sancțiunile pot varia de la o simplă atenționare până la scăderea notei la purtare, în funcție de insistența elevului în a-și folosi telefonul mobil. Cu toate că utilizarea acestuia în scopuri personale e interzisă, folosirea lui ca o completare a procesului educațional începe să fie încurajată. Astfel, în câțiva ani, telefoanele vor deveni indispensabile în activitatea educațională, chiar psihologii susținând că o utilizare adecvată a acestora poate aduce beneficii profesorilor și elevilor.

Mai multe școli din Cluj susțin utilizarea telefoanelor în scopuri informative, conform regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar. De mai bine de un deceniu, într-un articol care viza îndatoririle elevilor se preciza că "le este interzis elevilor să utilizeze telefoanele celulare în timpul orelor de curs, al examenelor și al concursurilor". Mai nou, regulamentul a fost completat cu următoarele: "Ca excepție de la această prevedere, este permisă utilizarea telefoanelor mobile în timpul orelor de curs, doar cu acordul cadrului didactic, în situații de urgență sau dacă utilizarea lor poate contribui la optimizarea procesului instructiv-educativ".

După C. Corega, directorul Colegiului Național "Emil Racoviță": "Conform regulamentului intern este interzisă utilizarea telefoanelor mobile în timpul orelor. Este interzisă, dar nu avem prevăzută o sancțiune prestabilită. Modul în care se aplică aceasta este la liberul arbitru al fiecărui profesor, dar nu este o problemă care să ne fi ridicat elemente de neînțelegeri. Întrucât interdicția este asupra utilizării lor ca telefon, în partea de utilizare cum ar fi calcule numerice efectuate cu acestea sau în partea de informare atunci când ajungem la o documentare de internet, în aceste situații este permisă. De asta spuneam că deschiderea ține, de fapt, de fiecare profesor în parte".

Totodată este interesantă reacția elevilor din Constanța după interzicerea telefoanelor la ore. Asociația Elevilor din Constanța consideră că elevii nu vor mai putea filma eventualele abuzuri sau acte de violență dacă vor depune telefonul mobil la începutul orei, așa cum se preconizează în prezent. Președintele Asociației Elevilor din Constanța, Constantin Alexandru

Manda, a declarat într-o conferință de presă, că de-a lungul timpului au fost agresiuni fizice atât din partea profesorilor față de elevi, dar și invers, precizând că violența în școli este prezentă. Din perspectivă psihologică situația este undeva la mijloc, susțin specialiștii. Astfel încât, tehnologia, mai ales telefoanele mobile, pot fi deopotrivă un avantaj și un dezavantaj al sistemului educațional, în funcție de normele care sunt impuse cu privire la utilizarea ei. Tehnologia în sine nu este bună sau rea, ea devine bună sau rea, în funcție de cum o folosim. Altfel spus, n-are sens să ne opunem telefoanelor mobile și tabletelor fiindcă ele oricum vin și există pe piață. Noi ar trebui să găsim noi reglementări prin care ele să fie asimilate în contextul școlii, a afirmat psihologul D. David.

Un alt caz este cel al Școlii private "Transylvania College". Aceasta est singura școală internațională din Romania care oferă un traseu educațional complet, de la creșă și până la liceu. Potrivit politicii Transylvania College, elevii nu au voie să aibă asupra lor telefoanele mobile, atât în timpul orelor, cât și în pauze. Telefoanele rămân pe parcursul zilei în dulapuri, urmând ca la finalizarea programului, elevii să aibă din nou acces la ele. Excepția este doar în ceea ce privește elevii din ultimii doi ani de liceu – clasele a 12-a și a 13-a – cărora le este permisă utilizarea telefoanelor mobile în pauza de prânz, în zona special amenajată, informează C. Grigorovici, director al liceului. Dacă elevii înscriși la această școală sunt prinși folosindu-și telefoanele, acestea sunt reținute în biroul profesorului coordonator din ciclul de studiu respectiv, până la finalul săptămânii. Rigoarele liceului în materie de utilizare a telefoanelor mobile sunt de așa natură încât elevii să nu fie distrași în timpul orelor de curs. Mai mult, reprezentanții școlii consideră că în lipsa telefoanelor, elevii devin mai performanți. Fiind o școală acreditată și pe curriculum-ul național al Angliei și al sistemului Cambridge, regulamentul lor se apropie de cel adoptat de școlile din străinătate.

gokid/ro

Note lexicale

a distrage atenția – a abate atenție cuiva de la un lucru
a înfrunța – a se împotrivi, a rezista
permisiv – care permite sau tolerează anumite lucruri
optimizarea – alegerea și aplicarea soluției optime
butonând – apăsând tastele unui telefon, ale unui calculator
indispensabile – absolut necesare
finalizarea – încheierea
distrași – cu gândul în altă parte
performanți – competitivi, foarte buni

1. Care sunt situațiile și cazurile prezentate în acest articol privind problema utilizării telefoanelor mobile în școli. Amintiți cinci dintre ele.

5 puncte

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ce prevede legislația din Franța cu privire la folosirea de către elevi a telefoanelor mobile?

2 puncte

.....

.....

.....

3. Despre ce fel de excepție se vorbește în articol în legătură cu noua lege din Franța?

2 puncte

.....

.....

.....

4. Ce se afirmă în articol despre situația generală din România cu privire la utilizarea telefoanelor mobile?

2 puncte

.....

.....

.....

.....

5. Găsiți în text câte un sinonim pentru următoarele sintagme:

5 puncte

ore de curs:
persoane cu dizabilități:
utilizarea telefoanelor:
cadru didactic:
reprezentanții școlii:

6. Ce afirmă directorul Colegiului Național "Emil Racoviță" despre sancțiunile prestabilite privind utilizarea telefoanelor în timpul orelor și modul în care se aplică o sancțiune de către profesori?

3 puncte

.....
.....
.....
.....

7. Găsiți în text formele (câte 1 exemplu) de viitor ale expresiilor verbale: *a nu mai avea voie, a avea posibilitatea, a nu mai putea filma* și formele (câte 1 exemplu) de conjunctiv prezent ale verbelor *a utiliza, a auzi, a-și vedea*.

6 puncte

a nu mai avea voie:
a avea posibilitatea:
a nu mai putea filma:
a utiliza:.....
a auzi:
a-și vedea:

8. Explicați sensul sintagmei *dezvoltarea tehnologică rapidă*.

2 puncte

.....
.....
.....

9. Ce aflăm din text despre reacția elevilor din Constanța la ideea interzicerii telefoanelor la ore? Ce a afirmat reprezentantul Asociației Elevilor din Constanța?

4 puncte

.....
.....
.....
.....
.....

10. Prezentați, în linii mari, problema utilizării telefoanelor mobile la ore, din perspectiva psihologului D. David. Care sunt ideile sale privind tehnologia modernă și atitudinea de a se opune noilor mijloace? Ce ar trebui să se facă în acest sens?

3 puncte

.....
.....
.....
.....

11. Care este poziția Școlii private "Transylvania College" din Cluj cu privire la utilizarea celulelor în timpul orelor? Prezentați detaliat punctele de vedere ale școlii private care diferă fundamental de concepția celorlalte unități de învățământ despre care se vorbește în acest text.

6 puncte

.....
.....
.....

.....
.....
.....

Total 40 de puncte	
---------------------------	--

II. ALEGEȚI UNUL DINTRE CELE DOUĂ SUBIECTE URMĂTOARE: ARGUMENTARE SAU REDACTAREA UNUI TEXT FUNCȚIONAL.

(120-200 de cuvinte)

(Total 10 puncte)

A) ARGUMENTARE

**Realizați pe baza fragmentului de mai jos un text în care să prezentați 3-5
argumente referitoare la colectarea selectivă a deșeurilor.**

Formulă nouă în colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile la Cluj

La Cluj funcționează două noi aparate de colectare a deșeurilor reciclabile care asigură colectarea selectivă a mai multor tipuri de deșeuri și oferă recompensă celor care le utilizează. Astfel, conform reprezentanților Primăriei, prin aceste stații, cetățenii pot recicla deșeuri de ambalaje (hârtie, plastic, metal, sticlă), deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori. Pe baza tichetului eliberat de aparat după introducerea ambalajelor, utilizatorii beneficiază de reduceri în magazinele partenere proiectului.

Clujenii vor avea acces în perioada următoare la stații în care vor putea fi reciclate deșeuri precum ambalajele de plastic, de lemn, de aluminiu și toate tipurile de echipamente electrice și electronice, becuri și baterii.

În momentul reciclării, deșeurile vor fi cântărite de către personalul angajat și se va oferi recompensă în bani pentru cantitatea reciclată.

Primăria Cluj a realizat acest proiect pilot în parteneriat cu Green Group, având în vedere nevoia de creștere a conștientizării consumatorilor în ceea ce privește protecția mediului prin colectarea selectivă și valorificarea prin reciclare a deșeurilor de ambalaje.

www.stiridecluj.ro/social/

B) REDACTAREA UNUI TEXT FUNCȚIONAL

Redactați o scrisoare cu tema de mai jos.

La liceul pe care îl urmați a avut loc ședința de constituire a cenaclului literar "Muguri", la care ați participat. Un coleg de la un liceu partener din Arad v-a cerut date despre această ședință. Ați decis să îi scrieți o scrisoare care să cuprindă toate detaliile. Prezentați evenimentul într-un stil clar, cu datele necesare (locul și data evenimentului, sala, numărul de participanți, de profesori, de invitați etc). Evidențiați rolul unui cnaclu literar pentru a descoperi și promova talente tinere. Descrieți elementele mai importante: intervențiile elevilor și ale profesorilor, recitalul de poezii scrise de către elevi și prezentarea altor creații scrise de către aceștia.

	pontszám	
	maximális	elért
Szövegértés	40	
Szövegalkotási feladat: Érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	10	
Vizsgapont összesen	50	

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
Szövegértés		
Szövegalkotási feladat: Érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. május 11.

ROMÁN NEMZETISÉGI NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2020. május 11. 8:00

II. Műértelmező szövegalkotás

Időtartam: 150 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

PRODUCERE A TEXTULUI

Alegeți și rezolvați unul dintre subiectele următoare după criteriile stabilite la fiecare subiect.

(400 – 800 de cuvinte)

(Total 40 de puncte)

A) Analiza unei opere literare

Analizați fragmentul de mai jos (Partea II) din piesa *Moartea unui artist* de Horia Lovinescu.

1. Prezentați, în linii mari, subiectul piesei;
2. Interpretați cel puțin două mituri din mitologia românească sau universală, reflectate în piesă: *Meșterul Manole*, *Sisif*, *Miorița*, *Zburătorul*;
3. Reliefați caracterizarea statuii (operei) de către autor, sculptorul Manole Crudu și de către fiul său, Vlad;
4. Interpretați, pe baza textului, crezul artistic al lui Manole Crudu.

Partea II

[...] VLAD: Iartă-mă, tată! Trebuia s-o văd! E o operă strivitoare!

MANOLE: (*pradă crizei, de-abia inteligibil*): Fiola! (*Arată spre haina din cui.*)

VLAD (*care de-abia acum își dă seama de starea lui*): Ce ai, tată, ți-e rău?

MANOLE (*scrâșnit*): Fiola!... În buzunar!

VLAD (*se repede la haină, scoate o fiolă*): Ce să fac cu ea, tată?

MANOLE: O batistă... Sparge-o... Repede...

VLAD (*sparge fiola în batistă. Manole o ia și inspiră adânc. Vlad, zăpăcit*): Să chem pe cineva? Să trimit după doctor?

MANOLE (*îi face semn că nu. Continuă să inspire, apoi, cu încetul, se destinde*): Apă, te rog.

VLAD (*dându-i un pahar*): Te-a mai lăsat?

MANOLE (*răspunde foarte târziu, ca un om revenit dintr-o lungă călătorie*): Pentru moment, da. Pot respira, cel puțin. (*Pauză. Se uită spre statuie.*) N-o s-o pot termina!

VLAD: Dar e gata, tată!

MANOLE (*privindu-l, nedumerit și concentrat*): Ce? Ce spui?

VLAD: Orice adaos ar întina-o. (*Cu adorație.*) Ce sculptor mare ești, tată! (*Ducându-se spre statuie.*) Acum înțeleg de ce spuneai că eu nu știu nimic despre tenebre și de ce mă avertizai să nu dansez pe frânghie. Ce zevzec trebuie să-ți fi părut, cu micile mele isterii și cu giumbușlucurile mele estetice! (*Vine spre el.*) Dar cu statuia asta a ta se întâmplă ceva: nu suportă nimic alături! E aproape dincolo de artă și de omenească.

MANOLE: Nu m-așteptam s-aud cuvântul ăsta din gura ta.

VLAD (*arătând spre statuie*): Ea mă constrânge să-l rostesc. Prin opoziție. Nu e o plăsmuire omenească, ci contrariul ei, un obiect de panică, o negație palpabilă, însăși moartea.

MANOLE: Ajută-mă să mă ridic. Vreau s-o văd. (*Vlad îl ajută, și-l duce în fața statuii.*) Ce ciudat! Ai dreptate. Nu-mi dădeam seama că am terminat-o. Credeam că mai am mult de lucrat la ea. În clipa asta știu însă că am terminat-o definitiv. Parcă de zeci de ani. (*Surâde, și- apoi surâsul se prelungește chiar într-un mic râs, aproape voios.*)

VLAD: De ce râzi?

MANOLE (*arătând spre statuie*): Hădă mai e!

VLAD: E o capodoperă!

MANOLE: Ca o tumoare uriașă, extirpată și așezată pe soclu. (*Întrebător, spre Vlad.*) De ce pe soclu?

VLAD: Nu înțeleg ce vrei să spui.

MANOLE: De ce e atâta zgomot? Un zgomot mare, ca o vâltoare, ca un uragan.

VLAD: Ți se pare, tată.

MANOLE (*ascultând atent*): Gata, acum se duce, trece... S-a risipit... (*Pauză lungă.*) Ce liniște blândă! De ce nu cântă?

VLAD (*speriat*): Cine să cânte?

MANOLE: Nu-ți fie frică, nu aiurez. Niciodată n-am fost mai limpede. (*Își duce mâna la cap și apoi la piept.*) Și aici... și aici... (*Cu un surâs.*) Așa trebuie să se simtă o femeie care a lepădat un monstru. Ușurată, curățită și... foarte umilită, rușinată.

VLAD: Tată...

MANOLE: Taci, Vlad. Lasă-mă să vorbesc cu mine. De mult n-am mai vorbit cu bătrânul cioplitor demodat. Nu era prost bătrânul, și avea demnitate. Nu-i plăceau poalele date peste cap, nu-i plăceau mășcările (*Arată cu degetul spre statuie.*)

VLAD (*cu timiditate*): Tată, vreau să te-ntreb ceva.

MANOLE (*după un timp*): Ce-ai zis?

VLAD: Vreau să te întreb ceva. Pentru mine e foarte important. După... (*arată spre statuie*) ce se mai poate face? Ce mai poate urma? Nu pentru tine, ci, în general, pentru un artist.

MANOLE: Nimic. Evident, nimic nu mai poate urma.

VLAD: Asta înseamnă că celui care o acceptă nu-i mai rămâne decât să arunce dalta, să se trântescă la pământ și să urle de groază. Ca un animal.

MANOLE (*după o pauză*): Dar nu trebuie să accepți.

VLAD (*uluit*): Cum? Și asta o spui tu, care ai făcut-o?

MANOLE: N-am făcut-o eu, Vlad, ci frica mea. Acum, frica asta nu mai e în mine, ci colo, pe soclu, deșucheată și nerușinată. De aceea am râs înainte, pentru că am descoperit dintr-o dată... că nu-mi mai este frică. (*Cu exaltare.*) Niciodată n-am fost atât de liber și de puternic ca acum. (*Își duce deodată mâna la piept, cu o expresie de cumplită durere. Horcăind aproape.*) Nu-i nimic, asta n-are nicio însemnătate. A obosit hoitul. Se cere la odihnă. Atâta tot.

VLAD (*după o lungă pauză, împins de o nestăvilită curiozitate*): Iartă-mă, tată, nu vreau să te chinuiesc, dar pentru mine e o chestiune de viață și de moarte. Răspunde-mi... cum se poate ieși din impasul ăsta?...

MANOLE (*greu*): Luând totul de la început. E inutil să te izbești cu capul de zid, nu-l poți sparge... Așa încât mereu și iar, totul trebuie luat de la început. Viața trebuie încontinuu recreată. Dacă, vrei să fii un artist, ești obligat să accepți munca asta de Sisif. Altfel nu-ți rămâne, așa cum spuneai, decât să arunci unealta. Pricepi?

Note lexicale

strivitoare – impresionantă, emoționantă

tiptil – încet

a întina – a compromite, a murdări

tenebre – întuneric, obscuritate, noapte

zevzec – prost, neghiob

plăsmuire – creație, invenție

a lepăda – a avorta, a arunca, a respinge

măscărie – vulgaritate, vorbe triviale

deșuchiat – imoral, destrăbălat

tumoare – tumoare malignă, cancer

extirpat – înlăturat pe cale chirurgicală

a ieși din impas – a reuși, a izbuti

B) Analiză comparată

Redactați o lucrare de analiză comparată a două poezii: *Începutul* de Nicolae Labiș și *Copilărie* de Lucian Magdu, având ca temă nostalgia copilăriei. Evidențiați asemănările și diferențele dintre cele două creații lirice și prezentați caracteristicile rememorării copilăriei la cei doi poeți. Observați trăsăturile specifice ale celor două viziuni poetice și ale celor două modalități de prezentare a lumii copilăriei.

Nicolae Labiș	Lucian Magdu
Începutul (fragment)	Copilărie
Bătăile versului am prins a deprinde Nu din cărți, ci din horă, din danț, Rimele, din bocete și colinde, Din doinele seara cântate pe șanț.	O, tu lume minunată a copilăriei mele, o mirifică cetate! Ramuri înflorite ale primăverilor apuse curcubeu de păuniță-n zilele prunciei duse.
M-am născut iarna, pe la Sfântul Andrei, Când vântu-n amurg șuiera prin ogradă. Munții ardeau în polei și lumini, Lupii spulberau scânteii din zăpadă...	Oh, a fost – a fost odată da, a fost ca niciodată... ca din basme o cetate, strălucind fermecătoare – de uitare măturată – și a rămas acolo-n sat doar un basm care, Doamne, nu mai este – și-i păcat mare păcat.
Eu mă scăldam prin pâraie cu ochii deschiși Era o apă de cleștar și de stele – Pești alburii, pâlpâind ca-ntr-un vis, Lunecau lângă genele mele.	<i>Note lexicale</i> <i>mirific</i> – minunat, măreț, admirabil <i>păuniță</i> – femela păunului, păună
<i>Note lexicale</i> <i>a deprinde</i> – a învăța, a se familiariza cu ceva <i>a spulbera</i> – a ridica în vârtej, a împrăștia <i>cleștar</i> – cristal, apă foarte limpede <i>a pâlpâi</i> – a tremura ușor, a se clătina ușor	

Aveți în vedere următoarele criterii:

Asemănări:

1. Evidențiați asemănările între biografia celor doi poeți (soarta tragică).
2. Comparați titlurile celor două poezii.
3. Identificați, pe baza celor două texte, verbele capabile să sugereze atmosfera de basm și caracterul mitic al copilăriei.
4. Stabiliți scopul reînținerii în copilărie la cei doi poeți (dezvoltați ideea retragerii din realitatea socială imediată: atmosfera de război și a anilor 1950).

		pontszám	
		maximális	elért
II. Műértelmező szövegalkotás	Tartalmi minőség	25	
	Nyelvi minőség	Szövegszerkezet	5
		Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség)	10
Összesen:		40	

		pontszám	
		maximális	elért
I. Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	Szövegértés	40	
	Érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	10	
II. Műértelmező szövegalkotás	Tartalmi minőség	25	
	Nyelvi minőség	15	
Helyesírás		8	
Íráskép		2	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		100	

dátum

javító tanár

		pontszáma egész számra kerekítve	
		elért	programba beírt
I. Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	Szövegértés		
	Érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás		
II. Műértelmező szövegalkotás	Tartalmi minőség		
	Nyelvi minőség		
Helyesírás			
Íráskép			

dátum

dátum

javító tanár

jegyző